

Vergunning verjagen met ondersteunend afschot Houtduif

Op 27 januari 2026 hebben Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland het faunabeheerplan Houtduif 2026-2032 goedgekeurd. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord heeft nu een vergunning afgegeven voor schadebestrijding door middel van verjaging met ondersteunend afschot, vanaf 1 maart 2026. Aan deze vergunning zijn strikte voorwaarden verbonden, zoals de uitvoeringsperiode, type gewassen en het maximaal aantal houtduiven dat mag worden gedood.

- **Maatregel**
Verjaging met ondersteunend afschot, in combinatie met werende middelen (belangrijk: het gaat dus niet om populatiereductie)
- **Vergunde uitvoeringsperiode**
1 maart tot 15 oktober
- **Type gewassen**
Kwetsbare gewassen zoals vollegrondsgroenten en granen, op schadepercelen of naastgelegen percelen
- **Maximum afschot per jaar**
16.500 houtduiven
- **Maximum afschot per verjaagactie**
4 houtduiven

Schade door houtduiven

Houtduiven veroorzaken in Noord-Holland veel schade aan landbouwgewassen, vooral aan vollegrondsgroenten en graangewassen. Tot april 2023 konden houtduiven worden bestreden op grond van de landelijke vrijstelling. De Raad van State oordeelde echter dat het Rijk deze vrijstelling onvoldoende had onderbouwd. Daardoor kon er vanaf dat moment geen gebruik meer van worden gemaakt*. De provincie Noord-Holland stelde daarom een schadetegemoetkoming beschikbaar. In 2024 bedroeg de uitgekeerde schadetegemoetkoming 8,5 miljoen euro en in 2025 ongeveer 10 miljoen euro.

*Afschot kon nog wel plaatsvinden in de jachtperiode. Maar die periode valt buiten het groeiseizoen van de meeste gewassen. Door schadebestrijding mogelijk te maken, kan er tijdens het groeiseizoen nu wel worden verjaagd met ondersteunend afschot.

Preventie helpt onvoldoende

Bij het voorkomen van schade worden in eerste instantie altijd preventieve middelen ingezet, zoals visuele en akoestische verjaagmiddelen. Maar houtduiven leren snel dat hier geen echt gevaar vanuit gaat. Preventieve middelen alléén zijn daarom onvoldoende effectief.

De vergunning: verjagen met ondersteunend afschot, plus preventieve middelen

Bij deze vorm van verjagen worden telkens enkele dieren geschoten. Daardoor leren de andere houtduiven dat een perceel beter gemeden kan worden. Er dreigt immers werkelijk gevaar. Wanneer dit ondersteunende afschot wordt gecombineerd met preventieve middelen, worden die óók effectiever, omdat de houtduiven deze middelen gaan associëren met werkelijk gevaar. In het faunabeheerplan wordt daarom ingezet op deze combinatie.

Voor het effectief tegengaan van schade is het nodig dat verjaging (zeer) vaak plaatsvindt. Omdat de maatregel niet over populatiereductie gaat, heeft de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord het aantal te doden houtduiven per verjaagactie beperkt tot vier. Schadebestrijders kunnen gebruikmaken van de vergunning in de periode dat de meeste schade aan gewassen ontstaat: van 1 maart tot 15 oktober.

Schadetegemoetkoming vervalt

Conform de provinciale voorwaarden vervalt de schadetegemoetkoming, nu schadebestrijding mogelijk is geworden. Dit valt buiten de scope van de FBE.

Maximum afschot houtduiven: 16.500

In het faunabeheerplan wordt onderbouwd dat in de provincie Noord-Holland jaarlijks maximaal 16.500 houtduiven geschoten mogen worden. Dit aantal is gebaseerd op twee belangrijke (juridische) uitgangspunten:

1. Met wetenschappelijke berekeningen kunnen we onderbouwen dat met dit maximum de gunstige Staat van Instandhouding niet verslechtert.
2. Afschotdata uit het verleden laten zien dat hiermee de schade effectief kan worden bestreden.

De bedoeling van de wetgeving is dat dieren in een gunstige Staat van Instandhouding blijven of komen. Hoewel lokaal veel houtduiven kunnen voorkomen, verkeert deze soort nog niet in een gunstige Staat van Instandhouding. De populatie moet daarvoor juist nog toenemen. Schadebestrijding mag dit doel niet verhinderen. Bij een groter afschot zou dat wel kunnen gebeuren.

(Eerder noemde Sovon een advieswaarde van niet meer dan 8.700 te doden houtduiven. Dit is een voorzichtige grens binnen een brede onzekerheidsmarge (0-28.500). Bij zo'n laag aantal bestaat echter het risico dat de schade aan landbouwgewassen niet afneemt. Je doodt dan wel dieren, maar zonder dat het doel kan worden bereikt.)

Monitoring van maximum afschot

Schadebestrijders/jagers registreren hun afschot in het gevalideerde registratiesysteem FaunaSpot. De monitoringsperiode voor afschot van houtduiven start ieder jaar vanaf het jachtseizoen, in dit geval dus vanaf 15 oktober 2025. Op 1 maart 2026 is dan duidelijk hoeveel afschot nog is toegestaan voor de beheerperiode, die tot 15 oktober 2026 loopt. De FBE zorgt ervoor dat jagers en WBE's goed zicht houden op de nog beschikbare ruimte. Als het maximum van 16.500 is bereikt, is afschot niet meer toegestaan en wordt de mogelijkheid tot registratie van houtduiven in FaunaSpot dichtgezet.

Gebruik van lokmiddelen niet toegestaan

Bij populatiereductie en jacht worden vaak lokmiddelen gebruikt, om de dieren beter binnen schotafstand te krijgen en op die manier zoveel mogelijk vogels te kunnen doden. Het doel van verjaging met ondersteunend afschot is anders. Het gaat namelijk niet om het doden van zoveel mogelijk dieren, maar om het afschrikken van de vogels door slechts enkele dieren te schieten, in combinatie met preventieve middelen. Lokmiddelen worden daarom niet gebruikt bij deze vorm van schadebestrijding.

Alternatieve foerageergebieden

Het inrichten van alternatieve foerageergebieden kan ook bijdragen aan het reduceren van de schade. Houtduiven zouden in die gebieden dan voldoende voedsel moeten kunnen vinden, zodat ze niet op zoek gaan naar schadegevoelige landbouwgewassen. Zulke alternatieve gebieden kunnen de werking van het verjagen met ondersteunend afschot versterken. Het inrichten van foerageergebieden kan echter niet worden verplicht, en hangt af van vrijwillige inzet van grondgebruikers.

Wat gebeurt er als de schade toch verder toeneemt?

Toename van schade is geen wettelijke factor voor het verhogen van het maximum afschot. De gunstige Staat van Instandhouding is immers ook een randvoorwaarde.

Staat van Instandhouding

De Staat van Instandhouding (Svi) laat zien hoe goed het gaat met diersoorten en hun leefgebieden. Daarbij wordt gekeken naar:

1. Verspreiding (waar komen deze dieren voor?)
2. Populatie-omvang (hoeveel dieren zijn er, en is dat voldoende om levensvatbaar te blijven?)
3. Leefgebied (hoe groot is hun leefomgeving en wat is de kwaliteit ervan?)
4. Toekomstperspectief (blijft die leefomgeving naar verwachting groot en kwalitatief goed genoeg?)

Hoe wordt gecontroleerd dat de populatie niet afneemt?

De monitoring van de ontwikkeling van de populatie houtduiven vindt plaats binnen het landelijk meetnet (NEM).

Hoe gaat het plan om met overwinterende duiven, waarvan de Staat van Instandhouding zeer ongunstig is?

Het faunabeheerplan Houtduif gaat alleen over schadebestrijding in de periode 1 maart tot 15 oktober. Dat is namelijk de periode waarin houtduiven de meeste schade veroorzaken aan landbouwgewassen. In die periode zijn geen of nauwelijks overwinterende houtduiven aanwezig.

Verjagen met ondersteunend afschot is één van de mogelijkheden om schade door houtduiven aan landbouw te beperken. In eerste instantie gaat het altijd om preventieve maatregelen (weren en verjagen). Pas wanneer deze onvoldoende effect hebben, komen dodelijke maatregelen in beeld. Deze infosheet geeft uitleg over één van de maatregelen in het faunabeheerplan Houtduif 2026-2032 van de provincie Noord-Holland. Aan deze tekst kunnen geen rechten worden ontleend.